

SIMON
SCARROW
ŘÍMSKÁ KREV

SVRŽENÝ KRÁL JE ZÁKEŘNĚJŠÍ NEŽ JEDOVATÝ HAD

Římská krev

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Simon Scarrow

Římská krev – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ŘÍMSKÁ KREV

SIMON
SCARROW

ŘÍMSKÁ KREV

Přeložil Jaroslav Žerávek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2018 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Blood of Rome*

(First published by Headline Publishing Group, Great Britain, 2018)

přeložil © 2019 Jaroslav Žerávek

Redakce textu: Jiří Pacek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5283-7 tištěná kniha

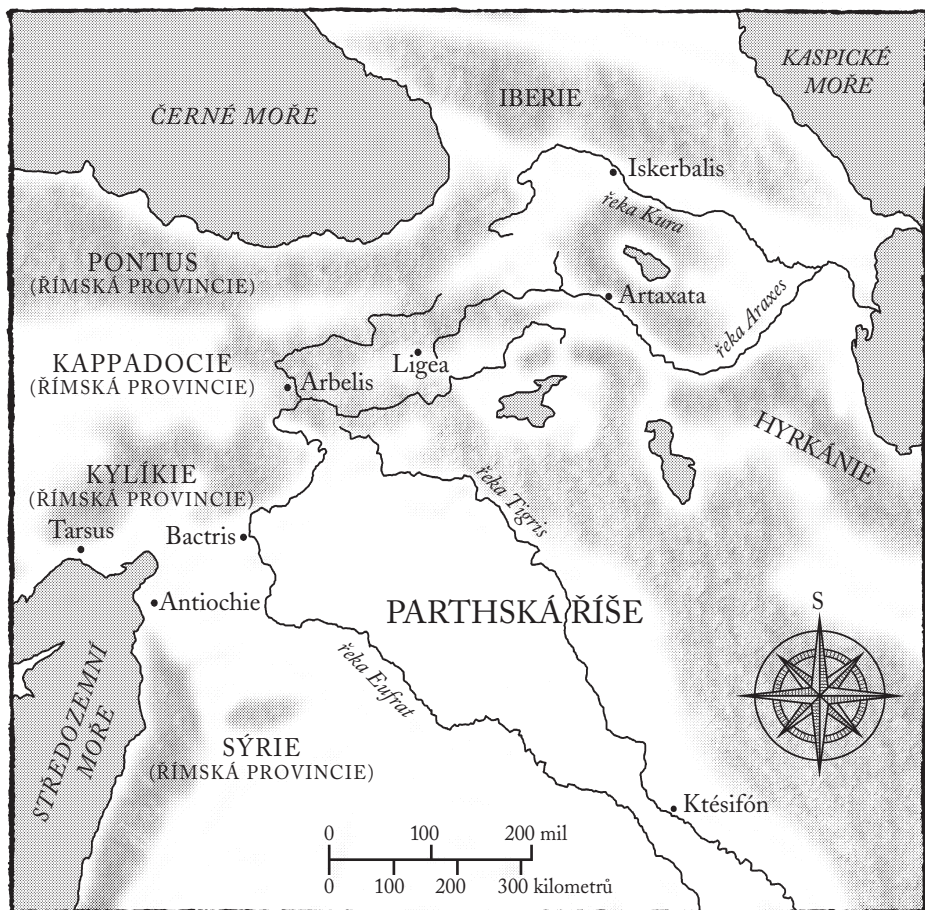
ISBN 978-80-759-5321-6 ePub

ISBN 978-80-759-5322-3 Mobi

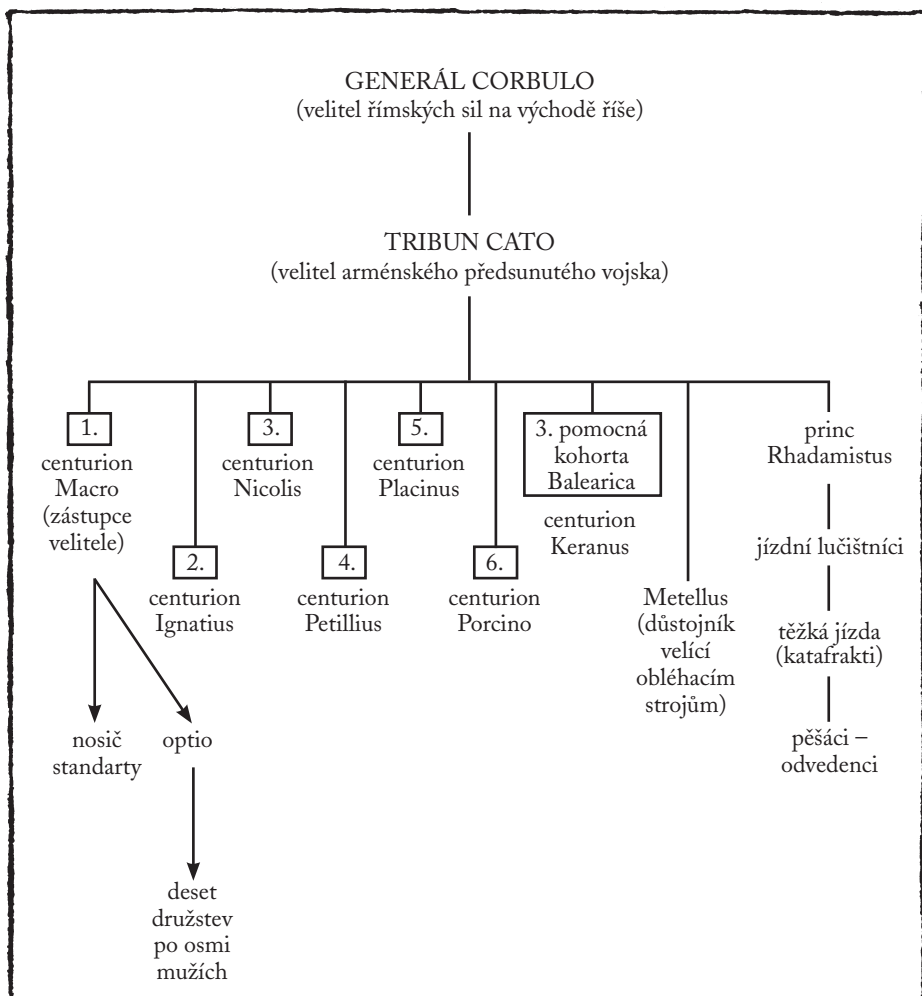
ISBN 978-80-759-5323-0 PDF

Seržantům Coatesovi a Hillarymu
a všem ostatním současným Macronům

HRANICE MEZI ŘÍMEM A PARTHIÍ V PRVNÍM STOLETÍ

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA PRETORIÁNSKÉ GARDY

Seznam postav

Quintus Licinius Cato, tribun velící druhé kohortě pretoriánské gardy
Lucius Cornelius Macro, hlavní centurion druhé kohorty pretoriánské gardy, ostřílený veterán
generál Gnaeus Domitius Corbulo, nedávno jmenovaný velitel vojsk na východě říše
Ummidius Quadratus, syrský guvernér
Gaius Amatus Pinto, kvestor v guvernérově doprovodu

Pretoriánská garda

Ignatius, Nicolis, Metellus, Petillius, Placinus, Portino, centurioni
Marcellus, Gannicus, Tertius, optioni
centurion Spiracus Keranus, povýšen Catonem do pozice velitele baleárských prakovníků
Rutilius, nosič standarty
Gaius Glabius, baleárský prakovník
Titus Borenius, legionář

Parthie

král Vologases, parthský král
generál Sporaces, parthský generál
Abdagases, správce královské pokladny
princ Vardanes, nejstarší a oblíbený syn krále Vologase a dědic parthského trůnu
Mithraxes, arménský vyslanec u parthského dvora

Arménie

Rhadamistus, iberský princ a nedávno sesazený arménský král
král Tiridates, bratr krále Vologase, nedávno jím dosazený jako nový
arménský král

Arghalis, komoří u Tiridatova dvora

Narses, jeden z mužů v Rhadamistově doprovodu, jmenovaný za
tlumočníka a styčného důstojníka mezi Ibery a Římany

Zenobia, Rhadamistova manželka

Berniša, služebná v Rhadamistově doprovodu, které se zželelo
Catonovi

Kavkazská Iberie

král Parasmanes, iberský král, Rhadamistův otec

Ostatní

Lucius, Catonův syn, pěkné kvítko

Petronella, Luciova chůva a rázná žena

Yusef, stříbrotepec a Catonův domácí

Graniculus, zásobovací důstojník římské posádky v Bactridě

Kapitola první

*Ktésifón, hlavní město parthské říše,
březen 55 po Kr.*

Zapadající slunce ozařovalo široký pás Tigridu, takže řeka na pozadí naoranžovělé oblohy připomínala proud roztaveného zlata. Vzduch byl nehybný a chladný a poslední mračna po bouřce, která zmáčela město, mizela na jihu. V soumrácném vzduchu zůstal slabý zápach po železe. Sluhové z královského paláce se věnovali svým povinnostem. Chystali říční pavilon na večerní zasedání krále a jeho rady, na němž se měla projednávat nejnovější římská hrozba. Pobízelo je při tom netrpělivé volání a rány komořího, vychrtlého muže předčasně prošedivělého úzkostí, která doprovázela jeho službu u prchlivého vladaře říše, jež se táhla od břehů Indu k hranicím římské provincie Sýrie. Král Vologases byl muž toužící obnovit dřívější majestát Parthie a nebyl ani v nejmenším ochoten strpět nikoho, kdo stál v cestě jeho osudu. Ať šlo o bouřícího se šlechtice, nebo nemotorného či neschopného sluhu. Poslední komoří se nepostaral, aby jídlo, které se podávalo na banketu, bylo dostatečně horké, když se dostalo na královský stůl. Za to ho zbičovali téměř k smrti, než ho vyhodili na ulici. Současný komoří byl rozhodnutý jeho příkladu nenásledovat. Proto s nadávkami tloukl své podřízené, když rozmísťovali divany, nosili palivo k ohřívadlům a věšeli na tři strany pavilonu těžké vyšívané závěsy. Čtvrtou stranu ponechali otevřenou, aby si král a jeho hosté mohli vychutnávat pohled na řeku. Tou dobou už slunce zmizí za obzorem, vyjdou hvězdy a budou se tetelit na temných vodách Tigridu.

Když sluhové pečlivě rozmístili poslední hedvábné podušky, ustoupili ke straně uzavřeného prostoru a čekali, zatímco komoří pomalu obhlížel jejich práci. Sem tam se shýbl a provedl drobné úpravy, dokud se neujistil, že není nic, co by mu jeho pán mohl vytknout. Ne že by měl Vologases sklony zblízka kontrolovat každý detail luxusu, na nějž byl zvyklý. Ale

stejně, uvažoval komoří, je lepší být puntičkář než třeba jen nepatrně riskovat, že na sebe přivolá králův hněv. Když všechno zkontroloval, hlasitě zatleskal.

„Pryč, vy psi! Přineste ovoce a víno.“

Když služebnictvo vyrazilo splnit rozkaz, obrátil se ke svému pomocníkovi. „A ty pověz správci kuchyně, ať má jídlo připravené a podává je hned, jak mu vzkáží.“

Jeho pomocník, mladší korpulentní muž, který měl nepochybně zálusk na jeho místo, přikývl a spěchal pryč. Komoří se naposledy rozhlédl po díle svých podřízených. Pak se postavil před královo pódium a s přimhouřenými očima zkoumal velký divan, podušky a potahy. Předklonil se a uhladil záhyb na látce. Potom se napřímil, spokojeně si založil ruce na prsou a zcela výjimečně se pousmál. Vzápětí se polekaně rozhlédl. Ale byl docela sám. Šlo o vzácný okamžik v jeho životě, zahlceném bezpočtem povinností jeho postavení. Tenhle oddych nepotrvá dlouho, protože za chvíli se sluhové vrátí s ovocem a vínem a přivedou také královského ochutnávače, jenž místo komořího ochutná z každé mísy a džbánu, aby král Vologases mohl bezpečně hodovat. Ačkoli Parthie byla rozlehlá a věčná, její vládcové tak trvalí nebyli. Pravidelně se stávali obětí spiknutí mocné šlechty nebo ambicí členů královského rodu.

Komoří se zhluboka nadechl, pousmál se nad královským divanem a pocítil téměř neodolatelné nutkání vrhnout se nepozorovaně do těch hedvábných podušek. Byl by to jen okamžik a nikdo by se to nedozvěděl. Tep se mu zrychlil při pomýšlení na takové výjimečné porušení protokolu a několik okamžiků s tím pokušením sváděl boj. Pak ucukl a v hrůze si zakryl ústa při představě, co by se s ním stalo, kdyby král zjistil, čeho se dopustil. Ačkoli byl komoří zcela sám, srdce mu zachvátil děs z jeho pána a zachvěl se hrůzou nad svým krátkým pominutím myslí. Úzkostně zalapal po dechu a pak se rychle vydal nad schodiště vedoucí dolů do zahrad, jimiž se táhl chodník až k rozlehlému paláci. První sloužící už se vracel s velkým stříbrným podnosem plným fíků, datlí a jiného vybraného ovoce.

„Hod' sebou, ty líný pse!“ vyštěkl komoří. Muž se rozběhl a snažil se nenarušit srovnané plody.

Komoří naposledy pohlédl na celou scenerii a rychle se pomodlil k Mithrovi, aby jeho pán neobjevil na připraveném místě nic, co by v něm mohlo vyvolat nevoli.

Když král a jeho malý doprovod vyšli z paláce, slunce už sklouzlo za obzor a nad krajinou za řekou ponořenou ve stínech se táhl pruh bronzově zbarvené oblohy. Vyš pak bronzová přecházela ve fialovou a následně v temný noční samet, na němž se jako drobné vločky stříbra třpytily první hvězdy. Vpředu pochodovala skupina tělesných strážců vyzbrojených kopími a oblečených v rozevlátých, bohatě vyšíváných kalhotách zastrčených do kožených kotníkových bot. Ve světle pochodní a uhlí hořícího v koších po obou stranách chodníku se leskly jejich šupinové prsní štíty a kónické přílby. Ale jejich vzhled byl v porovnání s majestátem jejich pána jen prostý kov vedle toho nejryzejšího zlata. Vologases byl vysoký, dobře stavěný muž se širokým obočím a hranatými čelistmi, jejichž hranatost ještě umocňoval pečlivě zastrížený tmavý plnovous. Oči měl temné jako leštěný eben, a jeho pohled tím získával působivou pronikavost. Ale přitom v jeho výrazu nescházelo pobavení. Rty se mu zcela v koutcích zvedaly, takže se usmíval, když hovořil svým hlubokým, vroucným hlasem. Vedle moudrosti a ambicí projevoval také smysl pro humor a laskavost, a tím si dokázal získat věrnost a náklonnost vojáků i lidu. Jenže ti, kdo ho dobře znali, věděli, jak rychle dokáže měnit náladu, a usmívali se, když se on usmíval, a stáli ztuhle a ustrašeně, když zuřil.

Tuto noc byl král zasmušilý. Do parthského hlavního města dorazily zprávy, že císař Claudius je mrtvý, zavražděný, a že po něm nastoupil jeho adoptivní syn Nero. Otázkou pro Vologase bylo, jak může změna vladaře ovlivnit napjaté vztahy mezi Parthií a Římem, vztahy, které se v posledních letech zhoršovaly. Příčinou byl jako vždy osud Arménie, nešťastného hraničního království, jež se stalo nárazníkem ambicí Říma a Parthie. Přibližně o čtyři roky dříve uchazeč o arménský trůn, princ Rhadamistus ze sousedního království Iberie, napadl Arménii, zabil krále a jeho rodinu, a sám se prohlásil novým vladařem. Rhadamistus byl nejen ambiciózní, ale i krutý, a Arméni požádali Vologase, aby je zachránil před tyranem. Proto vytáhl s vojskem proti Rhadamistovi a ten uprchl z hlavního města. Pak Vologa-

ses posadil na trůn svého bratra Tiridata. Šlo o provokaci, to bylo Vologasovi jasné, protože Řím považoval Arménii už přes sto let za součást své sféry vlivu. Římané se s parthskou intervencí jen tak nemínili smířit.

Komoří, který čekal u vstupu, se hluboce uklonil, když královská společnost vyšla po schodech k pavilonu. Tělesná stráž zaujala pozice venku, jen dva největší muži se postavili každý na jednu stranu králova pódia. Vologases se pohodlně uvelebil na divanu a pak pokynul členům své vysoké rady.

„Posaďte se.“

Při formálním zasedání by hosté zůstali před svým pánem stát, ale Vologases schválně zvolil pavilon a odložil dvorský protokol, aby jeho podřízení mohli svobodně hovořit. Jakmile si posedali na divany, král se předklonil, vzal z podnosu jeden fík a ukousl si z něj. Tím dal ostatním svolení, aby jedli po libosti.

Vologases odhodil napůl snědený plod zpátky na podnos a rozhlédl se po přítomných: Sporaces, jeho nejlepší generál, Abdagases, správce královské pokladnice, a princ Vardanes, nejstarší králův syn a dědic parthského trůnu. Shromáždění doplňoval Tiridatův vyslanec: mladší muž, asi stejně starý jako princ, jménem Mithrax.

„Čas kvapí, přátelé,“ oznámil Vologases. „Proto když dovolíte, budu hovořit bez okolků. Všichni jste slyšeli zprávy z Říma. Čeká nás boj s novým císařem, Neronem.“

„Nero?“ zavrtěl Sporaces hlavou. „To jméno si nějak nevybavuju, pane.“

„Není divu. K adopci došlo teprve před několika lety. Syn z předchozího manželství Claudiovy poslední ženy.“

„Stejně ženy, která byla současně císařovou neteří,“ dodal zatrpkle Vardanes. Mlaskl a zvedl obočí. „Tihle Římané. Pěkní zpuštělci. Pokaždé udělají něco skandálního.“

Ostatní se nad jeho poznámkou usmáli.

„Co víme o tom Neronovi?“ pokračoval Sporaces. Generál byl veterán, který se neoddával lehkovážnostem, což byla vlastnost, jež se hodila k jeho hubeným, skoro až vychrtlým rysům. Většina lidí na královském dvoře se jeho neotesanosti vysmívala, ale Vologases si byl dobře vědom jeho ceny jako vojáka a vážil si jeho schopností. A kromě toho, generálem jako synem

řeckého žoldáka a kurvy ze Seleucie vznešení parthští šlechtici pohrdali, a proto pro Vologase nepředstavoval žádnou hrozbu.

Král kývl na Abdagase, který měl pod palcem sít špehů, díky nimž Parthie získávala informace o událostech v římské říši. „Četls úplné hlášení. Pověz jim to.“

„Ano, pane.“ Abdagases si odkašlal. „Zaprvé, je mladý. Teprve šestnáctiletý. Ještě chlapec.“

„Možná.“ Sporaces naklonil zlehka hlavu. „Jenže Augustovi bylo jenom osmnáct, když se rozhodl zničit svoje protivníky a stal se prvním římským císařem.“

„Nero není Augustus,“ ohradil se dotčeně správce pokladny. „Možná se jím stane, i když ta pravděpodobnost je hodně vzdálená, aspoň podle našich agentů v Římě. Nový císař se projevuje jako umělec. Hudebník. Básník... Obklopuje se herci, hudebníky a filozofy. Jeho ambicí je udělat z Říma jakýsi maják pro tyhle lidi, ale válečnické záležitosti jdou mimo něho.“

„Umělec? Hudebník?“ Sporaces potřásl hlavou. „Co je to do prdele za císaře?“

„Podle mě nám půjde na ruku,“ podotkl Vologases. „Doufejme, že mladý Nero zaměří svoje úsilí na umění a nedá se rozptylovat děním v Arménii.“

Abdagases přikývl. „Ano, pane. Můžeme doufat, ale moudřejší by bylo nespolehat se jenom na naději. Nero je sice možná diletant, ale byla by hloupost jen tak ho pustit z hlavy. Má kolem sebe rádce, kteří jsou dost inteligentní a mají dost zkušeností s tím, jak vyvolávat potíže. Už jen proto, že trpí tou římskou nemocí.“

„Římská nemoc?“ Vardanes zvedl obočí, vzal si druhý fík a s chutí se do něj zakousl. Chvilí žvýkal a pak se pokusil s plnými ústy pokračovat. „Co... to... má být?“

„Tohle označení používají někteří z nás u královského dvora pro ty Římány, co jsou posedlí honbou za slávou a mají naprosto neochvějný smysl pro čest. Žádný římský aristokrat jenom trochu vyššího postavení nikdy nepropásne šanci proslavit svoji rodinu. Za jakoukoli cenu. Právě tahle nemoc vedla Crassa k tomu, že se pokusil s žalostným výsledkem napadnout Parthii. A po něm Marka Antonia. Je smutné, že se Římané

snaží poměřovat tím, že překonávají to, čeho dosáhli jejich předci, a žene je touha uspět tam, kde jiní neuspěli.“ Abdagases se odmlčel. „Vypadá to, že neúspěchy Crassa a Marka Antonia jen inspirovaly Římany k tomu, aby považovali Parthii za metu, které je třeba dosáhnout. Rozumní muži by se snad poučili z porážky, jenže římská aristokratická čest téměř vždycky převládne nad zdravým rozumem. Augustus byl natolik důvtipný, že mu došlo, že by mohl při jednání s Parthií získat víc diplomacií než vojenskými taženími, a jeho dědicové se většinou drželi jeho příkladu. I když tím soustavně štváli senátory, kteří byli celí hrr do války s námi. Otázkou je, jak moc tenhle nový císař dokáže odolat podkuřování svých rádců a senátu.“

„Upřímně doufám, že dokáže,“ odpověděl Vologases. „Parthie si sotva může dovolit riskovat válku s Římem, když nám nepřítel hrozí válkou také na jiných frontách.“

Vardanes si povzdychl. „Mluvíš o Hyrkánech, otče?“

Vardanes byl králův oblíbený syn. Měl odvalu, inteligenci a charisma, což byly vlastnosti užitečné pro následníka trůnu. Jenže měl také ambice, a to byla vlastnost hodná obav i obdivu. Zvlášť v Parthii. Král se zachmuřil.

„Ano, o Hyrkánech. Vypadá to, že nesouhlasí se zvýšením odvodů, které po nich požadujeme.“

Vardanes se usmál. „Ty se jim divíš? A nijak to nepomůže v době, kdy provokujeme naše řecké poddané tím, že je nutíme, aby zapomněli na svůj jazyk a tradice a přijali naše, a to i přesto, že řečtina je ve východním světě velmi rozšířená. A pak je tady zaděláno ještě na potíže s Římem kvůli Arménii.“ Usrkl vína. „Obávám se, že nám to přerůstá přes hlavu. Zvlášť v otázce Arménie. Řím a Parthie jsou jako dva psi, co se rvou o kost.“

Správce pokladny si zdvořile odkašlal. „Jeho Výsost záležitost až příliš zjednodušuje. Kost je totiž naše a ti římské cizáci nemají žádné právo se jí pokoušet zmocnit. Většina šlechticů v Arménii má naši krev. Arménie byla po staletí věrná parthské říši, než Řím obrátil svůj pohled k východu.“

„Myslím, že se všichni shodneme, že Řím nemá na Arménii žádné právo. Nicméně Řím si nároky na Arménii dělá, a pokud dojde k válce, vezme si ji. Slyšel jsem dost o moci římských legií. Nemůžeme proti nim obstát.“

„Ne v otevřené bitvě, můj princí. Ale pokud se dokážeme vyhnout přímému střetu, naše síly je mohou vyčerpat, oslabit, a až nastane správný oka-

mžik, rozervat je na kusy. Tak jako když lovečtí psi zabíjejí horské medvědy. Je to tak, generále?“ obrátil se Abdagases ke Sporacedovi o pomoc.

Generál se na okamžik zamyslel a pak odpověděl. „Parthie už v minulosti Římany porazila. Když vtrhli na naše území bez dostatečných znalostí o jeho uspořádání nebo bez dostatečných zásob. Pochodují pomalu, a to i bez obléhacích strojů. Oproti tomu naše vojsko se umí přemísťovat mnohem rychleji, zvlášť naši jízdní lučištníci a těžká jízda. Můžeme si dovolit vyměnit půdu za čas, aby vyčerpali své zásoby a síly. Jenže to je pravda pouze v případě, že se bude bojovat v okolí mezopotámských řek a na pouštích. Arménie je něco jiného. V horském terénu se líp bojuje římský pěchotě než naši jízda. Obávám se, že princ Vardanes má pravdu. Když si Řím bude chtít vzít Arménii, tak se mu to podaří.“

„Vidíte!“ luskl Vardanes prsty. „Říkal jsem to.“

„Ale,“ pokračoval Sporaces, „aby si mohl vzít Arménii, musí Řím soustředit své síly. Jeho vojáci jsou nejlepší na světě, to je pravda. Ale nemůžou být na dvou místech současně. Když potáhnou do Arménie, nechají Sýrii bez ochrany. Ale my ji nemůžeme dobýt. Nemáme síly, abysme toho dosáhli. Parthie nikdy nebude dost silná, aby zničila Řím, a Řím nebude mít nikdy dost mužů, aby dobyl a okupoval Parthii. A tak to vždy bylo a vždy bude, můj principi. Střet, ve kterém nemůže žádná strana vyhrát. Proto jedinou odpovědí je mír.“

„Mír!“ odfrkl Vologases. „O mír s Římem už jsme se pokoušeli. Dodrželi jsme každou smlouvu mezi námi, ale ti prokletí Římané ji víckrát porušili, než dodrželi.“ Nakrčil frustrovaně obočí. „A z toho důvodu si musíme být jistí, že při řešení situace v Arménii učiníme správnou volbu.“

Obrátil se k vyslanci od svého bratra. „Mithrax, tys ještě nepromluvil. Ty nemáš žádný názor na nového císaře v Římě a jeho úmysly vůči Arménii?“

Mithraxes pokrčil nonšalantně rameny. „Na mém názoru sotva záleží, můj pane. Jsem arménský šlechtic, pocházím ze starého rodu a nikdo z nás nikdy nezažil, že by se naše země kdy osvobodila od vlivu Parthie nebo Říma. Je zvykem, že naše krále buď sesadí, nebo zavraždí. Tvůj bratr je na trůně sotva dva roky. Není horší než jiní, kteří vládli Arménii, a...“

„Vol svá slova opatrně, když hovoříš o mém bratrovi,“ varoval ho Vologases.

„Můj pane. Poslali mě, abych přinesl zprávu o situaci v Arménii a požádal o tvoji pomoc. Věřím, že toho nejlépe dosáhnu, když budu mluvit upřímně.“

Král se na něj zadíval a všiml si, že Armén pod jeho pohledem neuhnul. „Odvaha a čest? To jsou všichni arménští šlechtici taková jako ty?“

„Bohužel ne, můj pane. A to je problém, který trápí tvého bratra. Jak jsem řekl, není horší než spousta jiných panovníků, a je lepší než další. A přesto musí vládnout pevnou rukou, aby si získal ve své nové říši autoritu.“

„Jak pevnou rukou?“

„Někteří šlechtici dávají přednost Římu, můj pane. Jiní odmítají, aby jim vládl jakýkoli cizinec. Král Tiridates rozhodl, že je třeba udělit lekce, aby takovou neloajlnost potlačil. Bohužel přitom bylo nutné některé poslat do vyhnanství a jiné popravit. To většinu nepokojů zdusilo.“

„To si umím představit,“ usmál se Vardanes. „Jenže trůfám si říct, že u některých to mohlo vyvolat zase o trochu větší pocit nespokojenosti.“

„Přesně tak, Výsosti. Ale král Tiridates zůstává na trůnu v Artaxatě. Jeho nepřátelé jsou prozatím zastrašení. Ačkoli jsem si jistý, že zanedlouho požádají o pomoc při sesazení tohoto krále. Pokud už tak neučinili.“ Mithraxes obrátil pohled k Vologasovi. „Proto tě tvůj bratr žádá, abys mu poslal vojsko a pomohl mu zajistit kontrolu nad Arménií. Dost mužů, aby se mohl bránit proti šlechticům, kteří proti němu osnují spiknutí, a abys odradil Řím před tím, aby napadl jeho území.“

„Vojsko? To je všechno, co po mně chce?“ posmíval se král Parthie. „A to si můj bratr myslí, že vojska jen tak vyčaruju? Potřebuju všechny své vojáky tady v Parthii, abych se vypořádal s hrozbami, kterým už sám čelím.“

„Nežádá o početné vojsko, můj pane. Jen o tak velký útvar, aby s jeho pomocí odrazil pokusy o své sesazení.“

„Arménští povstalci jsou jedna věc, Římané něco zcela jiného. Pochybuju, že by se dali odradit jakoukoli jednotkou, kterou bych si mohl dovolit vyslat do Arménie.“

Mithraxes potřásl hlavou. „Tím si nejsem tak jistý, můj pane. Naši špehové v Sýrii hlásí, že tamní římské legie jsou na válku špatně připravené. Mají podstav a zastaralé vybavení. Je to už spousta let, co se účastnily bojů. Pochybuju, že pro krále Tiridata představují velkou hrozbu.“

Vologases se obrátil ke generálovi. „Je to pravda?“

Sporaces okamžik uvažoval, než odpověděl. „Odpovídá to našim zjištěním, můj pane. Ale kdyby se Římaní rozhodli zasáhnout, přivedou do Sýrie další legie, a určitě najdou čerstvý nováčky do stávajících legií. Ty bude potřeba vycvičit. Bude nutný doplnit zásoby, opravit silnice, shromáždit obléhací stroje. Nějaký čas potrvá, než se takový tažení připraví. Možná i rok. Jenže jakmile se Římaní rozhodnou jednat, nic je nezastaví. Tak to v Římě chodí.“ Krátce se odmlčel, aby mohli ostatní zvážít jeho slova, a pak pokračoval. „Myslím, že není rozumný nepřítele dál provokovat. Řím od samotného začátku považoval za urážku, že jsi na trůn posadil Tiridata. Ale ještě se nerozhodl pro válku. Když pošleme vojáky na pomoc tvému bratrovi, můžou se Římaní rozhoupat k akci. A kromě toho pořád ještě nic nevíme o bojovnosti toho nového císaře, Nerona. Může se přiklonit na kteroukoli stranu. Proto nedávejme těm, co v Římě touží po válce, žádnou příležitost k tomu, aby ho přesvědčili k boji. Místo toho doporučuju, abysme mu lichotili vroucnými slovy o přátelství a poblahopřáli mu k tomu, že se stal císařem. Když bude zpochybňovat naše kroky v Arménii, tak mu pověz, že jsme byli nuceni vyměnit tyrana a že nemáme žádný zájem o jakýkoli další území, který hraničí s tím římským.“ Uklonil se a zakončil svoji řeč. „To je moje ponížená rada, můj pane.“

Vologases se rozvalil na poduškách a s pažemi založenými na prsou zvažoval všechno, co vyslechl od svých rádců. Byla pravda, že římská hrdost snese jen omezené popichování. A stejně nemohl riskovat vyslání mužů na pomoc svému bratrovi, dokud čelí potenciální vzpouře v Hyrkánii.

„Vypadá to, že jsem nucen vyčkat na další dění. Volba toho, co podnikneme, je na straně císaře Nerona. On rozhodne, jestli mezi námi bude mír. Nebo válka.“

Kapitola druhá

*Tarsus, hlavní město východní římské provincie Kylikie,
o dva měsíce později*

„Je válka,“ oznámil centurion Macro, když vstoupil do pokojů svého velícího důstojníka. Sundal si plášť a přehodil ho přes komodu u dveří. Vrátil se z ranní inspekce vojáků střežících dům obchodníka s hedvábím, kde se ubytoval generál Corbulo.

„Válka?“ Cato vzhlédl z podlahy, kde seděl se svým synkem Luciem. Chlapec si hrál s vojákky, které pro něj jako dárek vyřezali ze dřeva někteří legionáři sloužící pod velením tribuna Catona. Druhou pretoriánskou kohortu vyslali z Říma, aby sloužila jako tělesná stráž generála Corbulona a jeho štábu. Cato si stále zvykal na to, že ho oslovují oficiálním titulem tribuna, protože pro muže i důstojníky byl až donedávna prefektem, což byla hodnost, v níž si získal v posledních letech takové renomé. Jenže generál Corbulo byl pedant ohledně protokolu, a proto se musel stát tribunem Catonem. Během dlouhé plavby z Brundisia začali muži Lucia brát jako maskota a při každé příležitosti ho rozmazlovali. Cato něžně prohrábl synkovy jemné tmavé vlásky a vstal. „Kdes to slyšel?“

„Císařský provolání. Posel z Říma ho před chvílí četl na fóru. Vypadá to, že mladý Nero se dožral a rozhodl se, že si to s Parthy vyřídí a vezme si zpátky Arménii.“ Macro nadul tváře. „Takže jsme ve válce.“

Oba muži na chvíli ztichli a uvažovali nad důsledky té zprávy. Nebyla příliš překvapivá, protože o vyslání generála, aby se ujal velení vojsku na východě říše, se rozhodlo už před několika měsíci. Ale stejně, uvažoval Cato, Římu se v minulosti mnohokrát podařilo prosadit své rozhodnutí jen tím, že pohrozil použitím síly, takovou bázeň vyvolávala říše u většiny království, která měla tu smůlu, že se střetla s jeho legiemi na bojišti. Možná že císař a jeho rádcové doufali, že když pošlou důstojníka Corbulonova postavení, postačí to k tomu, aby přesvědčili Parthy, ať se vzdají

myšlenky na připojení Arménie ke své říši. Jenže Neronovo blufování asi nevyšlo. Nebo možná císaře přesvědčili, že k tomu, aby se pevně ujal vlády, nic menšího než válka nebude stačit. Římský lid nade vše miloval zprávy o úspěšném vedení další války.

„No, jedno je jisté,“ podotkl Macro. „Ještě nějakou dobu nebudeme připravený táhnout na Parthii. Generál musí nejdříve shromáždit dostatek mužů a zásob. To by mohlo trvat celý měsíc.“

„Já bych řekl, že tak nejméně rok,“ přitakal Cato. „A Parthové rozhodně nebudou marnit čas. Budou na nás připraveni dlouho předtím, než Corbulo překročí hranici.“

Macro pokrčil rameny. „Ať se připravují, jak chtějí. Vlastně na tom nezáleží. Víš přece, jaký jsou tyhle maníci z východu, mladej. Banda pasáků, co se promenuje v rozevlátým hedvábí. Už jsme proti nim stáli a nakopali jsme jim prdele.“

„To máš pravdu,“ zamyslel se Cato. „Jenže příště to může být taky naopak. Nezapomeň, že Crassus přišel u Karrh o většinu ze svých pěti legií. Řím si opakování takové katastrofy nemůže dovolit.“

„Corbulo není Crassus. Generál většinu své kariéry bojoval na Rhenu a tenhle nepřítel mně nepřijde tvrdší než ty hajzlové v Germánii. Jestli mají Parthové jenom trochu rozum, tak se budou snažit co nejdříve dohodnout.“ Macro přešel místnost a vstrčil hlavu do sousedního pokoje. Okenice tam byly zavřené, ale on v šeru uvnitř snadno rozpoznal ženu ležící na boku na velké pohovce. „Á, říkal jsem si, kam ses mi ztratila, lásko moje.“

Zavrtěla sebou a pak si se zasténáním přitáhla pokrývkou těsněji kolem ramen.

„Nech tu chuděru spát.“ Cato ho odvedl od dveří. „Petronella probděla většinu noci u malého. Bolely ho zuby.“

„Tak proč je on vzhůru a ona spí?“ zamrkal Macro. „Podle mě je s tou mojí holkou něco špatně, Catone. Je to lenoch, o tom není pochyb.“

„Pojď sem a zopakuj to,“ zavrčela Luciova chůva, „jestli chceš přestat slyšet na jedno ucho.“

Macro se zasmál. „Tohle je moje milá! Vždycky připravená k boji.“

Odvrátil se a tiše zavřel dveře. Pak se vydal ke stolu, kde stále ležely zbytky od snídaně. Chléb, sýr, med a džbán kořeněného vína, které rádi pili

místní. Macro popadl džbán, ochutnal a šťastně se usmál, když polkl doušek. Nalil si pohár, pak se zarazil a pohlédl na přítele. „Chceš taky?“

„Proč ne? Vždyť tady vlastně kromě pití nemáme co na práci, než do města dorazí Quadratus.“

Macro potřásl hlavou. „Z tohodle setkání nic dobrého nekouká.“

Cato přikývl. Ummidius Quadratus byl guvernérem Sýrie, což bylo jedno z nejprestižnějších míst, na jaké se mohl senátor dostat. Tedy do té doby, než do regionu dorazil Corbulo s císařským pověřením, které mu dovoľovalo využít všechny zdroje, civilní i vojenské, provincií sousedících s Parthií. Generál poslal už před svým příjezdem Quadratovi vzkaz, aby se dostavil do Tarsu k jednání o přípravách na blížící se tažení. Cato si dokázal dobře představit, jak asi guvernér zareaguje, až mu Corbulo zabaví většinu jeho vojáků, vybavení a zásob. Kromě toho se chystal místní provinční vládě nařídít, aby uvalila další daně kvůli zaplacení oprav silnic v regionu, a získat od ní tažná zvířata a povozy pro přepravu vojenského nákladu a koně pro jízdní oddíly. Quadrata nepochybně zaplaví protesty vztekli městští úředníci, kteří budou tvrdit, že si takové poplatky nemohou dovolit. Ne že by měly tyhle nářky nějaký vliv. Provincie říše měly povinnost zaplatit, když se vojsko připravovalo na tažení v jejich regionu, a z tohoto závazku se nikdo nemohl vykroutit. Pokud tedy nebyli dotyční ochotni čelit hněvu císaře, až se v Římě doslechne o jejich skrblictví.

„Quadratus nebude rozhodně skákat radostí,“ přitakal Cato. „Jenže to už je záležitost podřízenosti a on nemá v téhle věci na výběr. A Corbulo navíc není člověk, kterému by bylo radno odporovat.“

Vyměnili si pobavený úsměv. Během cesty z Říma generála poznali dost dobře na to, aby pochopili, co je zač. Corbulo byl kariérní voják. Aristokrat, kterému zachutnal vojenský život a měl na něj talent. A tak poté, co si odsloužil své roky v hodnosti tribuna, zůstal v legiích, místo aby se vrátil do Říma a ponořil se do světa politiky. Jednou z mála předností téhle kariérní dráhy římské aristokracie bylo, že umožnila vyřazení těch, kdo měli omezený vojenský potenciál, zatímco těm, kteří vynikali, skýtala možnost zůstat ve vojsku. Corbulo byl lidový generál. Často s vojáky sdílel příděly i útrapy. Když oni spali pod širým nebem, on také. Jakmile se legionáři v bitvě rozmístili a dostali rozkazy, kráčel v jejich čele. Byl k mužům tvrdý, ale sám

k sobě ještě tvrdší. Tím si získal u vojáků úctu a zdráhavou náklonnost. Tohle se Macro a Cato dozvěděli od těch pár štábních důstojníků, které si s sebou Corbulo přivedl z hranice na Rhenu. Oba přátelé už sloužili pod spoustou špatných velitelů, a proto uvítali, že je přidělili právě ke generálovi.

Měli i další důvody, proč být vděční, že míří daleko od Říma. Nový císař znamenal změnu a ty, kteří byli v Claudiově přízni, nyní čekala nejistá budoucnost. Na vlivné pozice byli jmenováni noví lidé a řešily se nevyřízené účty. A ty se v bublajících hlubinách římské politiky vždycky nějaké našly. Mocní muži budou čelit obviněním ze zločinů spáchaných za minulého režimu a dojde k procesům. Někteří senátoři budou vykázáni do vyhnanství, jiní tiše zlikvidováni a jejich majetek si rozdělí informátoři a císařská pokladnice. Nevina byla irelevantní, když informátoři a právníci vycítili krev, natožpak peníze.

Cato netoužil po tom, aby ho tyto události semlely. Zvláště když dostal odměnou dům svého tchána, který se ukvapeně zapojil do spiknutí s cílem zbavit se Nerona v počátcích jeho vlády. Přeživší přátelé senátora Sempromnia se nijak netajili svými pocity ohledně zdroje Catonova nedávno nalezeného majetku a on věděl, že za štěstí, jež ho potkalo, zaplatil tím, že si nadělal nepřátele, kteří se budou snažit ho zničit, jakmile se přesvědčí, že k tomu nazrál čas. A tak se rád připojil k doprovodu generála mířícího na východní hranice. A navíc se rozhodl, že s sebou vezme svého syna a chlapcovu chuť, než aby je nechal jako rukojmí v Římě. Tohle rozhodnutí potěšilo centuriona Macrona, protože si začal s Petronellou, ženou, která se mu vyrovnala v pití a dokázala se ohánět pěstí tak, že jí to mohl závidět kdejaký ostrýlžený veterán z legií.

A tak se všichni čtyři ocitli v pronajatých pokojích v domě židovského stříbrotepce na ulici kousek od fóra v Tarsu. Byli tady už měsíc, bez známek Quadratova příjezdu, a ačkoli byl Tarsus příjemný, město se brzy nabažilo novinky v podobě ubytovaného římského generála a kohorty pretoriánů. A otrávenost obyvatel ještě zhoršovaly hlasité opilecké výlevy vojáků mimo službu. Za normálních okolností by Cato zuřil nad vynucenou nečinností. Jenže díky zpoždění mohl trávit čas se synkem a za to byl vděčný. Stejně jako byl Macro rád, že si může užívat Petronelliných kyprých vnaď.

Macro jim oběma nalil pohár vína a pak se posadili na židle každý

z jedné strany stolu a zahleděli se na malé upravené nádvoří stříbrotepcova domu. Uprostřed stříkala fontána do jezírka, kolem něhož byla uspořádána v řadách lehátka stíněná pergolami. Cato si při tom pohledu vzpomněl na zahrady svého domu v Římě a uvažoval, kdy je znovu uvidí.

„Tahle válka s Parthií,“ pronesl Macro. „Jak dlouho myslíš, že nám potrvá, než Vologasovi napraskáme?“

„To záleží na Corbulonovi. Když udělá, co je správné, zajistí, že dostaneme na arménský trůn našeho člověka, a bude mu to stačit. Když zatouží po slávě, tak kdo ví? Mohli bychom nakonec pochodovat v Crassových stopách. A to by asi nebylo zrovna nejlepší. V každém případě je téměř jisté, že dojde k boji. Nero nebude spokojený, pokud nebude moct v Římě oslavovat velké vítězství.“

Macro přikývl a pak ukázal na Lucia. Chlapec seděl, tenké nohy roztažené, v každé ruce dřevěného vojáčka a něco si vzrušeným tónem mumlal, zatímco postavičkami vrážel do sebe v hraném boji. „A co oni? Lucius a Petronella? Co bude s nima, až začne tažení?“

„Můžou zůstat tady. Postarám se, aby náš hostitel Yusef dostal předem zaplacenou na dost dlouho, aby neprotestoval. Je to slušný chlap. Určitě se o ně postará, až odjedeme. A udrží je v bezpečí až do našeho návratu. Jestli se vrátíme.“ Cato byl rád, že před odjezdem uložil u právníka v Římě svoji závěť. Aspoň Lucius má zajištěnou budoucnost, když už on ne.

„Jestli?“ Macro mlaskl a zavrtěl hlavou. „Ty vždycky vidíš ten pohár poloprázdný... Když už jsme u toho...“ Dolil poháry. „Budem v pořádku. Až to těm Parthům pořádně nandáme, ještě rádi nám vrátěj Arménii a pak zmizěj zase znova v poušti, nebo odkad' to vlastně přišli.“

Cato protáhl smutně obličej. „Právě nedostatek těchhle znalostí mi dělá starosti, a generálovi by měl taky.“

Macro se na něj zamračil, ale Cato jen zavrtěl hlavou. „Mluvím o vojenských znalostech, ne o tvých.“

„Aha.“

„Nevíme skoro nic o terénu na druhém břehu Eufratu,“ pokračoval Cato. „Kde jsou brody přes řeky? A kde jsou vůbec řeky? A horské stezky, pevnosti, města, vesnice a tak dále. Nemáme představu o počtech nepřátel, o jejich záměrech nebo o rozmístění jejich sil. Budeme potřebovat prů-

vodce, aby vedli naše vojska nejbezpečnějšími cestami, ale jak vůbec zjistíme, jestli jim můžeme důvěřovat? Právě zrada průvodců přivedla Crassa do záhuby.“ Cato usrkl vína a chvíli uvažoval. „Než jsme odjeli z Říma, zašel jsem do císařské knihovny, abych zjistil, jaké poznámky k Parthii a Arménii by se mohly hodit.“

„Á, jistě. Knížky. Ty přece čtením knížek vyřešíš každý problém,“ poznamenal Macro jízlivě. „Tam přece musí někde bejt odpověď.“

„Jen se mi posmívej, ale nějaké užitečné informace tam byly. Moc ne, to máš pravdu. Našel jsem itinerář z Antoniova tažení. Nebylo to moc pěkné čtení. Neměl jsem představu o velikosti Parthie, dokud jsem neprošel ty vzdálenosti mezi městy, která popisoval. A muž, který sepsal ten itinerář, tam zanechal poznámku, že podle jeho zdrojů pronikly naše legie jen do třetiny území. Také popisuje rozlehlé plochy pouště a řadu dní mezi možnostmi napojit muže a koně, a taky je nakrmit. A pak tam byli nepřátelé. Jen málokdy se pustili do otevřeného boje, zatímco celou dobu sužovali naše kolony a pobíjeli hlídky a opozdilce.“

„Tak se v tom případě musíme modlit, aby to Corbulona netáhlo do Parthie – musí se zaměřit na Arménii a provést císařovy rozkazy.“

Cato usrkl a pohlédl do svého poháru. Zlehka zavířil obsahem. „Nebyl by první římský generál, který by pocítil pokušení při myšlence na získání slávy na východě.“

„A určitě taky nebude poslední. Jenže my s tím moc nenaděláme, mladě. Já jsem obyčejnej centurion a ty tribun velící jeho tělesný stráží. Jsme tady, abysme poslouchali generálovy rozkazy, ne mu odříkávali rady ze zaprášenejch svitků z Říma. Pochybuj, že se to bude Corbulonovi zamlouvat.“

„No, ano. Nejspíš... Ať se stane cokoli, tak pochybuju, že naše nová výprava bude trvat krátce.“

„To přežiju.“ Macro dopil pohár a otřel si rty chlupatým hřbetem ruky. „V týhle části světa je docela teplo a příjemně. Víno je levný a kurvy ještě levnější.“ Pohlédl ke dveřím od vedlejší místnosti. „No, ne že bych něco takovýho poslední dobou vyhledával.“

Cato se usmál. „Centurione Macrone, co se to s tebou stalo? Petronella z tebe udělala nového člověka. Skoro tě nepoznávám.“

„Ve vši úctě, jdi do prdele, pane.“ Macro se napřímil a založil si tlusté paže. „Jsem pořád stejnej voják, jako jsem bejval. Na tom se nic nezměnilo. Jenom trošku víc šedivej kolem spánků a sem tam mě někde píchne. Ale pořád mám dost sil na jedno poslední tažení. Jestli potrvá tak dlouho, jak se obáváš.“

„Poslední tažení?“ Cato zvedl obočí. Věděl, že Macro slouží v legiích přes šestadvacet let. Už byl způsobilý na propuštění a odměnu, která s ním souvisela. Kdyby chtěl. Jenže Macro odkládal žádost s tím, že ještě není správná chvíle. Ne dokud se ještě cítí na pár let vojenské služby. A Cato byl vlastně rád. Cítil téměř pověřenou potřebu mít Macrona po svém boku, když táhl do války, a děsil se dne, kdy jeho přítel přece jen odejde do výslužby do nějaké díry, kde lišky dávají dobrou noc, zatímco Cato bude pokračovat v kariéře sám. Rychle se snažil zaměřit myšlenky jiným směrem.

„Tak si říkám, co na to asi řekne Petronella. Jestli se tohle tažení opravdu povleče, z odloučení moc velkou radost mít nebude.“

Macro pokrčil rameny. „S tímhle se musíš smířit, když si uvážeš na krk vojáka.“

„To je od tebe opravdu ohleduplné, musím říct.“

„Tak to prostě je. Ona to ví a chápe.“

„Tak to je opravdu dobrá ženská.“

„Jo, to je.“ Macro rozlil do pohárů zbytek vína. „A až opravdu odejdu z legií, budu hrdej, že se stane mojí manželkou.“

Cato se šťastně usmál. „Už jsem si říkal, jestli o tom uvažuješ.“

„Mluvili jsme o tom spolu. Nemůžu se oženit, dokud pořád sloužím. Ale aspoň jí můžu zaručit živobytí, když se mně něco přihodí. Sepsal jsem závěť. Potřebuju jenom svědka, když by ti to nevadilo, pane?“

„Nevadilo? Moc rád to udělám.“ Cato pozvedl pohár. „Na váš dlouhý a šťastný společný život. Když se zrovna neobjeví nějaké naléhavé vojenské záležitosti, samozřejmě.“

Macro se naoko zaškaredil. „Jdi do háje!“

Pak pozvedl pohár a přitukl si s Catonem. „A taky na tvůj dlouhý a šťastnej život. Na tvůj a Luciův.“

Obrátili se k chlapci a viděli, že se skulil dopředu a s hlavou složenou na pažích a zavřenýma očima zhluboka oddychuje.

„Spát ve službě?“ Macro se nadechl. „Jakej je za tohle trest? Dnes žádný nošení na zádech po nádvoří ani výlet za město se strejdou Macronem.“

Cato potřásl hlavou. „Už ti někdy někdo řekl, že jsi tvrdej neřád, Macrone?“

„Co, já? Já jsem přece mírnej jako beránek. Jen se zeptej mládenců v mý centurii.“

Zasmáli se a dopili poháry. Víno, hřejivé odpoledne, společnost dlouholetého přítele a synkův poklidný spánek, to všechno společně dodalo Catonovi pocit obrovské pohody a modlil se, aby se guvernér Quadratus ještě několik dní s příjezdem za generálem zdržel.

Pak uslyšel na konci chodby dusot bot a vzápětí se ozvalo rozhodné zaklepání na dveře.

Cato si odkašlal. „Dál!“

Veřeje zavržaly a dveře se otevřely. Do místnosti vešel pretorián a zasalutoval oběma důstojníkům.

„Omlouvám se, tribune, ale generál vás žádá, abyste přišli na velitelství.“

„Co se děje?“ zeptal se Macro.

„Zahlédli trirému guvernéra Quadrata, pane. Do dvou hodin by měla dorazit do přístavu. Generál svolává kohortu, aby utvořila čestnou stráž.“

„Kurva,“ povzdechl si Macro. Zvedl se a pohlédl na chlapečka, který pořád tvrdě spal. „Jak jsem říkal. Dnes žádnéj výlet za město...“

Kapitola třetí

„Kohorta nastoupena k přehlídce, pane.“

Macro zamžoural do poledního slunce a vyměnil si pozdrav s Catonem. Ten si právě dotáhl řemínek přílby a upravil si ji tak, aby mu seděla pevně na hlavě.

„Výborně, centurione. Nějací nepřítomní?“

Macro nahlédl do voskové tabulky a prošel postupně každou z šesti centurií, svoji vlastní i centurie, jimž veleli Ignatius, Nicolis, Petillius, Placinus a Porcino, než podal hlášení: „Tři muži omluveni ze služby ze zdravotních důvodů. Osm ve službě na velitelství. Dva další hlídají truhlu s žoldem. Šest chybí bez dovolení, naposled je viděli v jedné hospodě za fórem. Poslal jsem optiona Marcella, aby je našel a dal jim co proto. Zadržím jim žold a dostanou na měsíc rajony, jestli souhlasíš, pane.“

„Dobrá,“ přikývl Cato. „Ať to máme za sebou, než guvernérova loď zakotví.“

Oba vyhlédli přes přístavní molo k místu, kde právě triréma míjela strážní věž. Vesla se jí zvedala, pohybovala se vpřed a šplouchala do vln, když válečná loď klouzala po klidných vodách řeky Cydnus. Z náměstí vedoucího z mola vyhnali civilisty a na třech jeho stranách stála teď v pozoru kohorta rozmístěná směrem k přístavu, dvě centurie na každé straně, po čtyřech řadách. Štíty měli v tu chvíli zapřené do země a v pravicích drželi ratiště kopí. Nad bělostnými tunikami zářily jejich šupinové krunýře. Na zadní straně náměstí bylo pódium směřující k chrámu božského Augusta, kde čekal generál Corbulo se svými štábními důstojníky před standartou kohorty v rukou Rutilia, podsaditého veterána vybraného pro tuto čestnou úlohu. Obřadné uvítání syrského guvernéra bylo působivé už samo o sobě, pomyslel si Cato, ale bez ohledu na to, jak horlivě

se muži snažili upravit svoji výstroj, Macroňův ostrůžek zrak vždy nějakou chybičku najde.

Oba důstojníci přešli k první centurii, Macroňové vlastní jednotce. Cato zpomalil a zastavoval se, aby podrobně prozkoumal vzhled jednotlivých členů gardy.

„Tenhle řemínek je volný...“

Macro poznamenal mužovo jméno a prohršek několika rychlými tahy pera do voskového povrchu své tabulky.

„Tento muž má špínu na pochvě... A rez na lícnici.“

Tak pokračoval jednotlivými řadami kohorty a každý centurion si postupně dělal poznámky, dokud velící důstojník nedokončil přehlídku. Cato se obrátil k Macroňovi a zhluboka se nadechl, aby ho bylo slyšet přes celé náměstí. „Celkově pěkný výsledek, centurione. Tito muži by byli ozdobou i v přítomnosti samotného císaře. Dobrá práce. Jen tak dál!“

„Ano, pane.“

Cato ztišil hlas, aby ho slyšel jen Macro. „Tak, představení může začít. Zpátky k mužům. Já se připojím ke generálovi kvůli formálnímu uvítání.“

Zasalutovali si a Macro se obrátil a přešel přes náměstí k první centurii. Cato vyšel po schodech na pódium před chrámem a přistoupil ke Corbulonovi.

„Kohorta je připravena, pane.“

Generál rychle přelétl zrakem upravené řady pretoriánů a přikývl. „Vidím. Máš tady velmi pěkný útvar, tribune Catone.“

„Ano, pane. Děkuji, pane.“

„A jak jsem slyšel, dobře se osvědčili také pod tvým velením v Hispánii. A to ani nemluví o té nešťastné záležitosti nedávno v Římě.“

Cato mlčel. Byla pravda, že jeho muži měli lví podíl na potlačení spiknutí proti Neronovi, jehož cílem bylo nahradit císaře jeho mladším nevlastním bratrem Britannikem. Zapojili se do pouličních bojů přímo v hlavním městě i do dobývání ostrova Capreae, který se stal posledním útočištěm spiklenců. Od zajetí a otrávení Britannika se všichni snažili celý incident zamést pod koberec, takže kohorta nedostala žádná vyznamenání z bojů ani jiné odměny za svou účast.

Corbulo ho poplácal po rameni. „Uvolni se, Catone. Jsme daleko od

Říma a politiků, informátorů a spiklenců. Teď jsme obyčejní vojáci. Konej svoji povinnost a ostatní věci pusť z hlavy, ano?“

„Ano, pane.“

„Tak dobrá. Podíváme se, co nám poví guvernér Quadratus.“

Důstojníci na pódiu se zadívali přes náměstí, za molo, kde se triréma ladně otočila a předvedla svoji palubnici, zatímco veslaři rychle zatahovali vesla. Na palubě už stáli připravení námořníci se svinutými lany a házeli je přístavním dělníkům, kteří čekali na molu. Ti ovinuli lana kolem vyvazovacích sloupů a vlekli válečnou loď, dokud trup zlehka nenarazil na ochranné hrazení. Pak kotevní lana přivázali.

Z lodi vzápětí spustili můstek a skupina námořníků spěchala na břeh, utvořila kordon a postavila se do pozoru. Na zádi trirémy čekala skupinka důstojníků a mužů v tógách. O okamžik později vyšel z malé kajuty vzadu muž v přilbě s komplikovaným hřebenem a stříbrné zbroji a vedl své následovníky po palubě a přes můstek na molo. Tam se zastavil a rychle obhlédl nastoupené pretoriány. Pak se obrátil a vyšťekl rozkaz na jednoho ze svých podřízených. Vpřed vyběhlo osm mužů nesoucích svazky prutů a nastoupilo před guvernérem.

„Liktoři?“ zabručel jeden z Corbulonových štábních důstojníků. „To je už trochu přehnaný na obřad v takový prdeli světa, nemyslíte?“

„Jistě,“ zachechtal se generál. „V každém případě mám v téhle obzvlášť trapné soutěži jasnou domácí výhodu. Kohorta pretoriánů kdykoli trumfne bandu liktorů. Zvlášť tady, v mém novém působišti v téhle prdeli světa, jak jsi trefně zdůraznil.“

Důstojníkovi klesla čelist. Chystal se odpovědět, ale pak si to raději rozmyslel a zrudlý hanbou sevřel rty.

Následovala dlouhá pauza, zatímco Quadratus nehybně stál a čekal, až generál sestoupí a uvítá ho. Ale Corbulo se nepohnul, stál stejně nehybně jako pretoriáni lemuující náměstí. Konečně to jeho protějšek vzdal a mávnutím zavelel svému doprovodu k pochodu.

Cato se usmál a pomyslel si: *První kolo pro generála.*

Když guvernérova společnost došla ke schodům, Quadratus ukázal ostatním, aby se zastavili, a sám začal stoupat vzhůru. Cato si všiml, že Quadratův obličej je od jejich posledního setkání mnohem vrásčitější.

Odpovědnost a vypětí jeho úřadu si vybíraly svoji daň. Očividně nebyl zvyklý nosit zbroj, a než došel na pódium, ztěžka dýchal. Napřáhl ruku.

„Gnae Domitie Corbulone, vítěj.“

„Je na mně, abych tě přivítal, Quadrate, protože jsem pro tebe poslal.“ Než mohl guvernér zareagovat na uštěpačné přivítání, Corbulo vykročil vpřed, usmál se, sevřel mu předloktí a krátce s ním potřásl. Pak pokračoval. „Mám za to, že jsi dostal zprávu z Říma ohledně toho, proč jsem tady.“

„Řekli mi, že přijedeš, ano. A že jsi dostal za úkol obnovit v Arménii římský vliv. Ale neobdržel jsem upřesnění, jaké přesně máš v tomto regionu pravomoci.“

„Ne? To mě trochu překvapuje. Ale to nic, všechno se vyjasní, jakmile budeme mít možnost probrat situaci na mém velitelství. Zařídil jsem jídlo a občerstvení pro tebe a tvůj doprovod. A ubytování. Tribune Catone! Dej svým mužům rozchod a doprovod guvernérovu společnost na velitelství.“

„Ano, pane.“

Corbulo přikývl a pak se znovu obrátil ke guvernérovi. „Pojď.“

Bez dalšího slova ukázal k úzkému schodišti na konci pódia, které vedlo na hlavní ulici od nábřeží k fóru, kde obchodům rozmístěným po fóru dominoval přepychový kupecký dům, jenž sloužil generálovi za velitelství. Corbulonovi štábní důstojníci a písaři spěchali za ním, zatímco Cato se vrátil na náměstí a přiložil si dlaně k ústům. „Centurione Macrone! Zavel rozchod!“

„Ano, pane!“

Macro se obrátil a postavil muže do pozoru. Vzápětí vydal rozkaz k rozchodu. V tu chvíli se bezvadně nastoupené řady legionářů rozpadly na hloučky mužů s kopími přes ramena, kteří pomalu kráčeli přes náměstí. Cato se obrátil ke guvernérově společnosti. Za liktory čekala skupina důstojníků a mužů v tógách spolu s několika dalšími ve splývavých úborech. Jeden z nich o hlavu převyšoval své druhy. Stál tam, mohutný, se světle hnědým plnovousem a tmavými vlasy a se založenými pažemi, lehce rozkročený, a zrakem, z něhož číselo inteligence, pozoroval odcházející gardisty.

„Jsem tribun Quintus Licinius Cato, velitel generálova doprovodu.“

Jeden z mužů v tógách přistoupil k němu a kývl hlavou, aby dal najevo

zdvořilost, ovšem zase ne tak moc, aby naznačil, že považuje Catona za sobě rovného. „Gaius Amatus Pinto, kvestor.“

„Buď tak laskav, pane, a následuj mě i se svými společníky,“ pronesl Cato zdvořile a ukázal k ulici v rohu chrámu. Pinto vykročil vedle něj.

„Doufám, že vaše plavba byla příjemná,“ zahájil Cato rozhovor a snažil se nemyslet na kvestorovo pohrdání, které dal najevo o okamžik dříve.

„Asi tak jako každá plavba na moři. Nemám moc lodě v lásce,“ pronesl Pinto zatrpkle. „Z pohybu paluby pod nohama se mi dělá zle od žaludku.“

Cato začal k tomu muži pociťovat sympatie. On sám strašlivě trpěl mořskou nemocí a většinu každé plavby strávil nakloněný přes zábradlí v očekávání, kdy mu štíhlé tělo znovu zachvátí obrovské křeče a další vlna zvracení.

„Ještě pořád se s tebou houpe zem?“

Pinto zaváhal a pak přikývl. „Mám pocit, jako bych vypil víc vína, než mi svědčí.“

„Je něco takového vůbec možné?“

Pohlédli na sebe a zasmáli se, vděční za příležitost oprostít se od formální jezatosti prvního setkání. Zahnuli za roh a spatřili padesát kroků před sebou Corbulonovu skupinu.

„Takže Corbulona poslali, aby zkontroloval Parthy,“ poznamenal Pinto. „Nejlépeššího generála v celém vojsku, jak jsem slyšel.“

Cato si olízl rty. V legiích byli i jiní skvělí velitelé, ale žádný neměl takové zkušenosti a řadu úspěchů jako Corbulo.

„Co si o něm myslíš?“ pokračoval Pinto důvěrným tónem.

„Na to je příliš brzo. Nikdy dříve jsem pod ním nesloužil. Ale připadá mi sebevědomý. A bez vytáček jde přímo k věci.“

„A proto uspěl jako voják, ale ne jako politik.“

„Mně to vyhovuje. Když půjdeme proti Parthům, budu raději, když mě povede muž, který ví, jak čelit nepříteli s mečem v ruce.“

„Než aby se vyznal v tom, jak držet dýku a vrazit ji někomu do zad, co?“

Cato na Pintona úkosem pohlédl a spatřil, že se na něj usmívá. „Tri-bune, věř mi, znám dobře rozdíl mezi těmi dvěma typy. A Corbulonovy vojenské reference jsou bez poskvrny. Můžeš být v klidu. Ty a tvoji muži jste v dobrých rukou.“

„To rád slyším... Ovšem trůfám si tvrdit, že guvernér Corbulona v takové úctě nemá.“

„A divíš se mu? Byl nejmocnějším úředníkem na východě říše. Čtyři legie pod jeho přímým velením a spousta pomocných jednotek. Vydělával jmění z prodeje smluv na výběr daní. Dokud se neobjevil Corbulo. Quadratus není zvyklý hrát vedlejší role. Zvlášt' když se domnívá, že to on by měl z očividných důvodů jednat s Parthy. Zná tenhle region. Zná místní vládce a domnívá se, že tohle by měla být jeho práce. Je to naprosto pochopitelné.“

Cato pokrčil rameny. „Co mám říct? Nero Corbulona jmenoval a poslal na východ. Nedá se dělat nic než poslechnout rozkazy. To platí pro nás všechny.“

„Předpokládám, že taky ty ses rozhodl pro tuto úlohu, protože chceš být raději voják než politik, jako tvůj generál?“

„Neměl jsem na vybranou. Moji kohortu určili za generálův doprovod. A kromě toho nejsem patricij. Nejsem zvyklý hrát s politiky.“

„Opravdu?“

Cato si velmi dobře uvědomoval, že ho druhý muž hodnotí a teď čeká na vysvětlení, aby se nemusel podrobně vypyávat na Catonovu minulost. To, že jeho otec byl kdysi otrokem a on sám strávil dětství jako otrok, nebylo pro Catona zdrojem hanby. Byl hrdý na to, čeho dosáhl. Čistě svým úsilím se vypracoval do jezdeckého stavu, druhé nejvyšší vrstvy římských občanů. Totéž by mohlo říct jen několik aristokratů. Jistě, kvůli svému nízkému původu se nikdy nedostane do senátu. Vrcholem jeho kariéry, pokud dost dlouho přežije a získá si přízeň císaře, bude úřad egyptského prefekta. Šlo o nejvyšší post, na jaký mohl příslušník jezdeckého stavu aspirovat. Jenže to bylo tak nepravděpodobné, že si Cato dovolil o téhle možnosti jen zřídka uvažovat.

„Quintus Licinius Cato? Tohle jméno jsem určitě zaslechl, když jsem byl před několika lety v Římě.“

Teď měl Cato příležitost zmínit se o svých úspěších, ale neměl chuť se chvástat. Místo toho si dovolil Pintonu mírně pokořit tím, že odmítl ukojit jeho zvědavost, a ohlédl se přes rameno na skupinu, která kráčela za nimi. Pohled mu znovu padl na vysokou postavu oblečenou ve východním šatu.

„Kdo je ten vysoký muž?“

„Ten? On je důvod, proč jsme všichni tady a Parthové a Římané si jdou znovu po krku.“

„Ale?“ podivil se Cato.

„Jmenuje se Rhadamistus. Princ Rhadamistus. Dědic trůnu v Iberii, území, které hraničí s Arménií. Jen byl trochu netrpělivý s tím dědictvím. Proto ho jeho otec vykopl v čele vojska do Arménie, aby si našel své vlastní království, kde bude moci vládnout. Aby ho otec nemusel oddělat dřív, než by to udělal syn. A tak se Rhadamistus zabydlel v Arménii, podplatil velitele římské posádky, aby mu předal předchozího krále, povraždil celou královskou rodinu a sám se zmocnil trůnu. A jako by té hrůzy nebylo dost, římský guvernér sousední Bithýnie uznal jeho suverenitu dřív, než o celé záležitosti informoval Řím, a tím se z Rhadamista stal náš člověk.“

„Takže je teď na obtíž?“

Pinto zvedl dlaň a zavrtěl s ní zleva doprava. „Je to odvážný chlapík, a silný, a jeho vojáci ho milují. Bohužel se to nedá říct o jeho poddaných, kteří s radostí pozvali Parthy, aby ho vyhnali. Jenže pak zjistili, že parthská náhrada je skoro stejně špatná. Takže teď je naším úkolem dostat Rhadamista zpátky na trůn a ujistit se, že tam zůstane.“

Cato se na okamžik zamyslel. „Žádný další kandidát není?“

„V tuto chvíli ne. Je to buď náš člověk, nebo ten parthský Tiridates.“ Pinto mlaskl. „Nemůžu říct, že Arménům závidím.“

„Jsem si jistý, že spousta cizinců chová podobné city i k Římu, vzhledem k některým císařům, které jsme měli...“ Cato si odkašlal a rychle pokračoval. „Ale pevně věřím, že Nero bude v pořádku.“

„Určitě ano.“

O kus dál ulice ústila na fórum zalité podvečerním sluncem. Někteří obchodníci už balili stánky, ale na hlavním náměstí stále vládl čilý ruch a vzduchem se neslo volání prodejců, které se mísilo s hovorem zákazníků a bušením kladiv do kovadlin. Přímo naproti se vypínalo sloupové průčelí kupeckého domu. Jeho rozlehlost a okázalost byly ukázkou té nejtupější římské rozmařilosti. U vstupu stál na stráži oddíl pretoriánů. Když se Corbulo a Quadratus přiblížili, muži se postavili do pozoru.

„Myslím, že si dáš rád po plavbě něco k pití,“ podotkl Cato.